

Sarpsborg kommune
Virksomhet plan og samfunnsutvikling
Postboks 237
1702 Sarpsborg
E-post: postmottak@sarpsborg.com

Skiptvet, 16. desember 2025

Høringsuttalelse, Store datasenter Hasle – områdereguleringsplan, saksnr. PLAN-25/00237

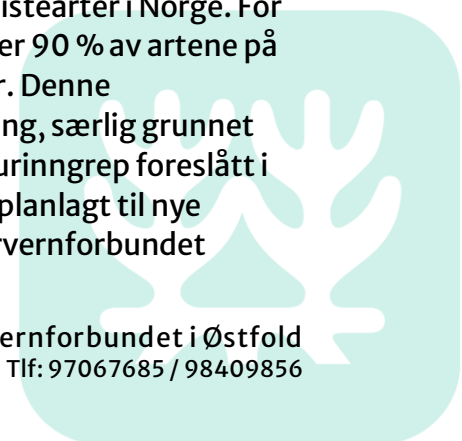

Naturvernforbundet er den største natur- og miljøvernorganisasjonen i Norge med over 43 000 medlemmer. Vi har økende medlemstall og engasjerer oss for bevaring av natur og arts mangfold. Det er mye verdifull natur i Østfold, men disse arealene er under hardt press som følge av nedbygging og fragmentering. Naturvernforbundet i Østfold engasjerer seg særlig for utbyggingssaker som truer naturverdier.

Naturverdier

På Artsdatabanken er det få til ingen registrerte rødlistearter i det foreslåtte planområdet for Store datasenter på Hasle. Samtidig omfatter området en stor andel skog i hogstklasse 5 og betydelige arealer registrert som naturskog (se Fig. 1). I området finnes det flere MiS-registrerte nøkkelbiotoper og livsmiljøer. De kartlagte naturverdiene i området slik de foreligger i dag, bærer preg av å være ufullstendige, noe som ofte er tilfellet i Østfold. I forbindelse med utarbeidelsen av konsekvensutredning for området understreker vi at kartleggingsarbeidet skal utføres i henhold til krav om kunnskapsgrunnlag i [Naturmangfoldloven § 8](#) (kunnskapsgrunnlaget). Det betyr at uavhengige og upartiske fagfolk med relevant artskompetanse skal utføre grundig feltarbeid i vekstsesongen, og disse må ha faglig kompetanse og erfaring til å avdekke det reelle biologiske mangfoldet og de ulike artenes bruk av området. Dette skal omfatte alle artsgrupper (med mindre det legges et faglig grunnlag for ekskludering av noen), samt dekke utvalgte naturtyper, prioriterte arter, truede arter og truede naturtyper (jamfør [Forskrift om konsekvensutredninger § 10](#)). Samlet belastning skal også utarbeides.

Vi vil også fremheve at, til tross for manglende kartlegging, har Østfold og Vestfold Norges tettteste artsrikdom (arter per km²) og flest registrerte rødlistearter i Norge. For mange arter er helheten i landskapet viktig for bevaring – i Norge er 90 % av artene på rødlista truet som en konsekvens av fortrenging og arealendringer. Denne områdereguleringsplanen bør derfor sees i en regional sammenheng, særlig grunnet planområdets størrelse. Bare i 2024 og 2025 er en rekke store naturinngrep foreslått i Sarpsborg og i omkringliggende kommuner. Betydelige arealer er planlagt til nye industriområder, solparker i skog og vindturbinområder. Vi i Naturvernforbundet

registrerer at Østfoldnaturen ikke har hatt et større angrep på naturområder enn de planer som er lagt frem de siste to årene.

I 2022 signerte Norge [Naturavtalen](#) (Det globale Kunming–Montreal–rammeverket for naturmangfold) som skal stanse og reversere tap av natur og økosystemer. I handlingsdelen til [Sarpsborgs kommunedelplan klima og energi 2021–2030](#) står det at «Sarpsborg har en nullvisjon for omdisponering av karbonbindende arealer ...» og «Netto karbonbinding i jord og skog skal økes med 20 % sammenlignet med 2010.» Derfor stiller Naturvernforbundet i Østfold spørsmål til kommunens positivitet til denne typen utbygging i karbonlagrende naturskog og myr når den er i direkte strid med både egne vedtatte planer og nasjonale forpliktelser. Kommunen er selv ansvarlig for å forvalte sine arealer på en måte som er i tråd med Naturavtalen, og Sarpsborg kommune bør jobbe mot arealnøytralitet ved å unngå inngrep i arealer som ikke allerede regnes som grå/forstyrrede. Dette kan oppnås ved hjelp av planvask som verktøy for å unngå natur- og klimabelastende utbygginger, samt god arealkartlegging og bedre utnyttelse av tilgjengelige tomter som ligger brakk.

Myr

Planområdet omfatter ca. 175 daa myr av både dyp og grunn type i henhold til våre egne beregninger basert på kartdata fra Kilden (se Fig. 2). I planprogrammet er myra i foreslått planområde registrert under «Annet» i kapittel 2.5. Det er godt kjent at myra er en av våre mest utsatte arealtyper, samtidig som den også er verdifull som naturområde. Myra står for unike leveområder og samfunnsviktige økosystemtjenester, for eksempel flomdemping, karbonlagring, vannrensing og som vannlager i tørkeperioder. På denne bakgrunnen er nå et [forbud nedbygging av myr](#) under behandling og var ute på høring i høst. Nye planforslag som omfatter nedbygging av myr bør derfor unngås for å verne om viktig natur og samfunnsnyttige økosystemtjenester.

I kartleggingsrapporten [Biologisk mangfold i Sarpsborg Del II- status](#) beskrives myrene i planområdet, Nordre og Sønne Sauemyra, som fine gjenværende myrer med potensiale for få spor etter torvtekt dersom de får ligge urørt i noen tiår. Nordre Sauemyra beskrives i tillegg som «Delvis intakt lavlandsmyr som etter hvert er en sjelden naturtype i distriktet.» I Sarpsborg kommunes [Vedlegg til konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse, kommuneplanens arealdel 2024–2036](#), står følgende: «Nordre Sauemyra er registrert som viktig naturtype – intakt lavlandsmyr i innlandet. Det er registrert funn av arter av særlig stor forvaltningsinteresse.» Sammenfattet finnes det god, veldokumentert kunnskap i kommunen om verdien av myra i det foreslåtte planområdet, noe som danner grunnlag for å unngå utbygging i dette området. [Miljødirektoratets veileder M-1941](#) sier også at «Særlig fokus skal rettes mot myr og karbonrike arealer, som er viktige karbonlagre og økosystemer.»

Plassering

Kapittel 5.2 Hovedalternativ i planprogrammet nevner at det skal vurderes ulike alternativer for utbyggingsmønster, bygningsstørrelse og plassering, samt ulike plasseringer i regionen for Store datasenter. Naturvernforbundet i Østfold ønsker å

understreke viktigheten av utredningen av alternative lokasjoner for datasenteret i sin helhet. § 14 i [Forskrift om konsekvensutredninger](#) stiller krav til utredning av relevante og realistiske alternativer for utbyggingen, ikke bare i det foreslåtte planområdet, men i hele regionen.

Friluftsliv

Et annet viktig punkt som krever kartlegging, er hensynet til friluftsliv. Området er registrert som svært viktig for rekreasjon og friluftsliv, og blant annet DnT og lokale idresslag bruker området aktivt samt holder turstiene i området i hevd. Selv hvis eksisterende stier bevares, vil kvaliteten og den helhetlige opplevelsen av området forringes dersom utbyggingen gjennomføres. Nærskog med turmuligheter har betydelig større verdi for lokalbefolkningen sammenliknet med en sti gjennom eller rundt et industriområde.

Utnyttelse av spillvarme

Spillvarme fra et datasenter representerer en betydelig energikilde med høy grad av utnyttelsespotensiale. [NRK](#) har regnet på dette – spillvarmen fra det planlagte datasenteret i Gromstul i Skien kan i teorien sørge for oppvarming til ca. 600 000 leiligheter, og i Oslo blir 5000 leiligheter varmet opp av overskuddsvarme fra datasenteret Stack Infrastructure i dag. Planprogrammet for Store datasenter Hasle sier følgende om temaet: «*Det planlegges for bruk av vann som kjølemedium. Så lenge det ikke finnes mottakere av varmt vann eller andre former for bruk, må denne varmen slippes ut i naturen/Glomma.*» Det står ingenting om vurderinger av utnyttelsesmuligheter for spillvarmen. Løsningen som i dag vurderes, med kjølevann som ledes tilbake ut i Glomma med potensielle følger dette kan ha for naturen, støttes ikke av Naturvernforbundet. Spillvarmen fra anlegget er en betydelig ressurs, og utnytting av denne burde være et krav og en forutsetning for å gi tillatelse til utbygging av datasentre i dag. I henhold til [vann-nett](#) (portal for informasjon om vannforekomster i Norge), er Glomma ved det foreslåtte planområdet vurdert til moderat økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand. Sør for Sarpsborg er den økologiske tilstanden vurdert til dårlig. En ytterligere belastning av elva i form av oppvarmet spillvann kan ha uante økologiske konsekvenser, og er noe Naturvernforbundet i Østfold fraråder sterkt.

Samfunnsnytte

På folkemøtet om utbyggingen på INSPIRIA science center 3. desember 2025 ble det spesifisert at det foreslåtte datasenteret ikke skal benyttes til utvinning av f.eks. kryptovaluta eller annen lite samfunnsnyttig og svært energikrevende produksjon. På Naturvernforbundets landsmøte 22.–24. april 2022 ble det vedtatt en uttalelse som krever [forbud mot miljøskadelig og energiintensiv kryptoutvinning](#). Imidlertid kan vi ikke se at det foreligger noen skriftlig oppgitt informasjon om dette i planprogrammet og etterlyser en håndfast garanti på at kryptoutvinning ikke skal forekomme på Hasle dersom utbyggingen finner sted, selv i en situasjon der samfunnsnyttige kunder uteblir.

Trafikk

Den foreslåtte etableringen av datasenter kommer til å generere mye trafikk, både i etablerings- og driftsfasen. Belastningen blir stor for etablerte boligområder og

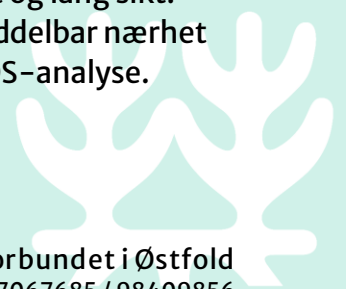
eventuelle nybygde innfartsårer til området. Planprogrammet nevner at flere løsninger for adkomstveier skal utredes, men trafikken kommer uansett til å belaste riksvei 22 som allerede i dag har tilløp til trafikkinfarkt i området Ise–Hafslund. Vi forventer derfor at det i utredningen gjøres grundige analyser av disse trafikale konsekvensene både på kort og lang sikt.

Drikkevann

En utbygging av Hasle trafo og det foreslåtte datasenteret i umiddelbar nærhet vil være et opplagt mål for terrorangrep. Et potensielt angrep kan gi ukontrollerte utslipp i Glomma. Det foreslåtte planområdet ligger like oppstrøms for Baterød vannverk, noe som kan sette vannforsyningen i Sarpsborg i fare. Det må i denne forbindelse gjøres en grundig ROS-analyse.

Oppsummering

- Det foreslåtte planområdet omfatter en stor andel skog i hogstklasse 5 og betydelige arealer registrert som naturskog. Tilgjengelig informasjon om naturverdiene i området tilsier at området er dårlig kartlagt. Vi understreker at kartleggingsarbeidet skal utføres i henhold til krav om kunnskapsgrunnlag i Naturmangfoldloven § 8.
- Myra står for unike leveområder og samfunnsviktige økosystemtjenester, for eksempel flomdemping, karbonlagring, vannrensing og som vannlager i tørkeperioder. Sarpsborg kommune innehar grundig dokumentasjon på viktigheten av myra i planområdet, noe som danner grunnlag for å unngå utbygging her.
- Vi minner om at Forskrift om konsekvensutredninger stiller krav til utredning av relevante og realistiske alternativer for utbyggingen, ikke bare i det foreslåtte planområdet, men i hele regionen.
- Området er registrert som svært viktig for rekreasjon og friluftsliv. Nærskog med turmuligheter har betydelig større verdi for lokalbefolkningen sammenliknet med en sti gjennom eller rundt et industriområde.
- Spillvarmen fra anlegget er en betydelig ressurs, og utnytting av denne burde være et krav og en forutsetning for å gi tillatelse til utbygging av datasentre i dag. Utslipp av oppvarmet spillvann kan ha uante økologiske konsekvenser, og er noe Naturvernforbundet i Østfold fraråder sterkt.
- Vi etterlyser en håndfast garanti på at kryptoutvinning ikke skal forekomme på Hasle dersom utbyggingen finner sted, selv i en situasjon der samfunnsnyttige kunder uteblir.
- Den foreslåtte etableringen av datasenter kommer til å generere mye trafikk, både i etablerings- og driftsfasen. Vi forventer derfor at det i utredningen gjøres grundige analyser av disse trafikale konsekvensene både på kort og lang sikt.
- En utbygging av Hasle trafo og det foreslåtte datasenteret i umiddelbar nærhet vil være et opplagt mål for terrorangrep og krever en grundig ROS-analyse.

Naturvernforbundet
Østfold

Med vennlig hilsen

Naturvernforbundet i Østfold

Kirkegaten 31B
1632 Fredrikstad

Martine Stave
Fylkessekretær
Naturvernforbundet i Østfold

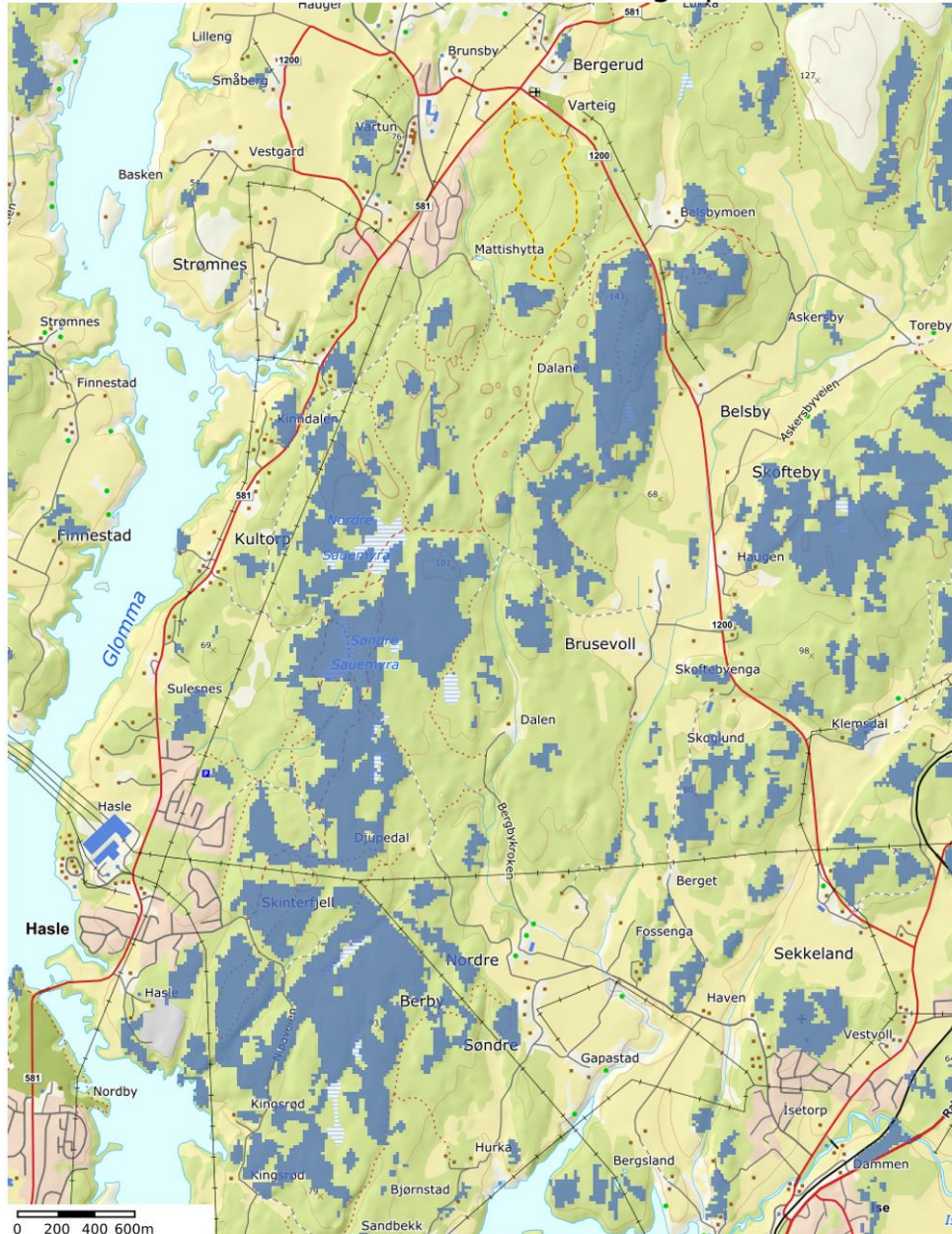
Vedlegg

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Naturskog i planområde

Koordinatsystem: UTM 33

kilden.nibio.no

17.12.2025

Tegnforklaring

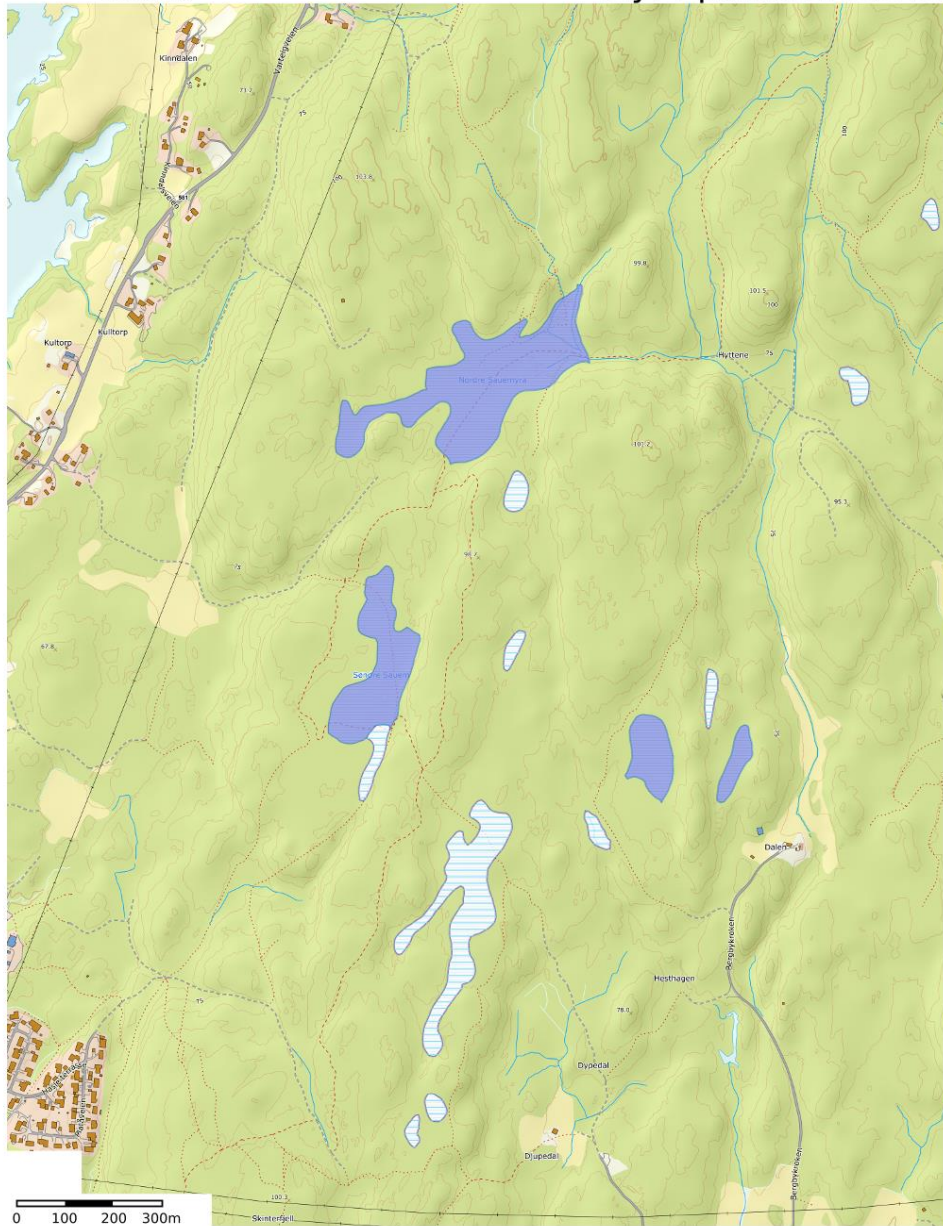
skog_etablert_foer_1940_ikke_fl
atehogd

skog_etablert_foer_1940_ikke_flatehogd

Nei

Ja

Figur 1: Naturskog i planområdet.

Koordinatsystem: UTM 33

kilden.nibio.no

17.12.2025

Tegnforklaring

Arealtype_my

- Dyp myr
- Grunn myr
- Ukjent dybde

Figur 2: Myr i planområdet.

